Правозахисний ЛГБТ-центр «Наш світ»

ПОСІБНИК ДЛЯ ПОЛІЦЕЙСЬКИХ ЩОДО ЛГБТ

і розслідування інцидентів і злочинів ненависті проти них

Київ—2017

Посібник для поліцейських щодо ЛГБТ
і розслідування інцидентів і злочинів ненависті проти них.
Кравчук А. – К.: Центр «Наш світ», . – 20 с.

ЗМІСТ

Визначення понять ____ 4

Визначальні риси злочинів ненависті ____ 8

Українське законодавство та політика
у сфері злочинів ненависті ____ 13

Поради поліцейському щодо спілкування з ЛГБТ
і документування злочинів та інцидентів ненависті ____ 15

Гомофобія ірраціональний страх та/або відраза до гомосексуалів і бісексуалів, зумовлена упередженнями щодо них.
Трансфобія — те саме щодо трансґендерних людей, але зазвичай поняття «гомофобія» включає в себе і цей аспект, означаючи упереджене ставлення до ЛГБТ-спільноти в цілому.

Ґендерна ідентичність це психологічна стать людини; те, до якої статі вона сама себе відносить. Ґендер означає стать в її культурно-соціальному аспекті, а не як просто біологічну особливість. Індивід не отримує ґендер автоматично від народження, а набуває у процесі включення в суспільне життя — нам з дитинства пояснюють, що означає бути чоловіком або жінкою. Треба відрізняти ґендерну ідентичність від сексуальної орієнтації — це окремі поняття, що можуть існувати у людини в різних комбінаціях. Люди, у яких їхня біологічна стать не співпадає з психологічною, називаються трансґендерними людьми або просто трансґендерами; в медичному контексті вони також часто називаються транссексуалами. В той час, як геї усвідомлюють себе чоловіками, яких сексуально приваблюють чоловіки, а лесбійки — жінками, яких сексуально приваблюють жінки, більшість трансґендерів вважають себе чоловіками, яким подобаються жінки, або жінками, яких приваблюють чоловіки (втім, у деякої частини транґендерів, точно так само, як в інших людей, існує потяг до людей своєї психологічної статі — людська сексуальність дуже різноманітна; такі трансґендерні люди водночас є гомо- чи бісексуальними). Деякі трансґендерні люди взагалі не можуть чітко визначити свою психологічну стать або мають двоїсту ґендерну ідентичність або вважають, що належать до особливої третьої статі. Трансґендерних людей у суспільстві дуже мало, десь порядку 0,01% від загальної кількості населення; абсолютна більшість є

цисґендерами — тобто, людьми, у яких їхня біологічна стать співпадає з психологічною (ґендером).

Дискримінація це нерівне поводження з людиною за будь-якою ознакою, що має для неї негативні наслідки. Злочини на ґрунті ненависті можна розглядати як крайню форму дискримінації.

Злочин ненависті це злочинні діяння, викликані упередженим ставленням до певних груп людей. Таким чином, злочин на ґрунті ненависті складається з двох окремих елементів: діяння, що становить правопорушення, передбачене чинним кримінальним законодавством; упереджене ставлення, яким керується правопорушник при скоєнні злочину. Отже, особа, яка скоює злочин на ґрунті ненависті, обирає жертву за ознакою її дійсної або припустимої належності до певної групи. Якщо злочин передбачає нанесення шкоди майну, то таке майно обирається через його належність певній групі, проти якої безпосередньо спрямований злочин. Упереджене ставлення у широкому сенсі можна визначити як упереджені негативні переконання, нетерпимість або ненависть до певної групи осіб. Таку групу об'єднують певні спільні риси, які є незмінними чи фундаментальними, наприклад, «расова» або національна приналежність, мова, релігія, громадянство, сексуальна орієнтація чи інші ознаки.

Інцидент ненависті правопорушення, викликане упередженим ставленням до групи людей за їхньою певною спільною ознакою, що не становить собою кримінального злочину.

Інтерсексуальні люди це коректна назва для людей, у яких немає однозначної біологічної та/або генетичної статі; тих, хто були народжені водночас з жіночими та чоловічими статевими ознаками (раніше було прийнято таких людей називати гермафродитами, але зараз цей термін вважається застарілим). Таких людей дуже мало, ще менше, ніж трансґендерів.

ЛГБТ це скорочення від «лесбійки, геї, бісексуали і трансґендерні люди». Інколи можна зустріти розширені варіанти цієї абревіатури: ЛГБТІ — коли до неї додаються інтерсексуали; ЛГБТК — додаються «квіри», від англійського queer, що означає будь-який варіант сексуальної поведінки, який відрізняється від гетеросексуального стандарту; ЛГБТ+ — те саме, що у попередньому варіанті; і таке інше. Часто використовується вираз ЛГБТ-спільнота, який означає сукупність всіх ЛГБТ-людей у певному суспільстві; треба розуміти, що «ЛГБТ-спільнота» є лише умовним позначенням цієї соціальної групи, а не якоюсь реальною організацією.

Прайд (гей-прайд, ЛГБТ-прайд), від англійського pride (гордість, гідність) — публічні ЛГБТ-заходи з метою привернути увагу до ЛГБТ-спільноти. Вони можуть включати до себе, але не обов'язково, масові ходи, які часто іменують «гей-парадами». Ці масові ходи, однак, не завжди мають характер яскравого карнавалу, який мається на увазі під цією назвою; часто вони становлять собою звичайні марші на захист прав. В Україні ЛГБТ-прайди відбуваються, зокрема, у Києві та Одесі, та включають до себе Марші Рівності, які мають характер звичайної демонстрації під політичними гаслами, а не параду або карнавалу.

Сексуальна орієнтація це сексуальний потяг до людей тієї чи іншої статі. Він існує у майже всіх, крім асексуалів — тих, хто практично не відчуває сексуального потягу; проте таких людей дуже мало. В сучасній психології, загалом, визнається існування трьох сексуальних орієнтацій: гетеросексуальної — потягу до осіб протилежної статі; гомосексуальної — потягу до осіб своєї статі; та бісексуальної — потягу до осіб обох статей. Сексуальна орієнтація відрізняється від сексуальної поведінки, тому що відноситься до почуттів, а не дій. Люди можуть виражати або не виражати свою сексуальну орієнтацію у своїй сексуальній поведінці. Навіть люди, які взагалі не мають сексуальних контактів, все одно мають сексуальну орієнтацію. Бісексуалами називають людей, які великою мірою відчувають сексуальний потяг до осіб як протилежної, так і своєї власної статі. Бісексуальна людина не обов'язково повинна мати одночасно і гетеро-, і гомосексуальні контакти: вона може деякий час жити з людиною іншої статі, а потім вступити в одностатевий зв'язок і навпаки. Вона може взагалі не мати сексуальних контактів: сексуальність — це не те ж саме, що статеві зв'язки. Сучасні дослідження показують, що у людському суспільстві гомо- та бісексуальні люди завжди складали та складають декілька відсотків населення, незалежно від будь-яких факторів, включаючи культуру та релігію. Конкретні дані щодо частки не-гетеросексуальних людей у суспільстві різняться у залежності від методики дослідження, але орієнтовно можна оцінити її у 5…10%.

ВИЗНАЧАЛЬНІ РИСИ ЗЛОЧИНІВ НЕНАВИСТІ

Показниками того, що злочин було вчинено саме через упереджене ставлення, є низка ознак, які слугують об'єктивними критеріями оцінки ймовірних мотивів злочину. Ознаки наявності мотиву упередження мають використовуватися поліцією та прокуратурою для визначення кваліфікації злочину.
Невичерпний перелік ознак, які можуть вказувати, що злочин стався на ґрунті гомофобії чи трансфобії:

- сприйняття злочину його жертвою (або свідком) як такого, що стався через її дійсну чи уявну сексуальну орієнтацію або ґендерну ідентичність (надалі — СОҐІ).
- зовнішній вигляд, поведінка чи висловлювання жертви, за якими можна припустити її належність до ЛГБТ-спільноти.
- публічна діяльність жертви на користь ЛГБТ спільноти.
- відкрита участь жертви у ЛГБТ-заходах.
- місце, де стався злочин — наприклад, на «плешці» (місці, де традиційно збираються геї), біля гей-клубу чи іншого спеціалізованого закладу для ЛГБТ, в офісі ЛГБТ-організації чи біля нього.
- будь-які заяви, висловлювання, коментарі, написи і тому подібне з боку зловмисників відносно СОҐІ-жертви (або щодо ЛГБТ-спільноти в цілому) до, під час чи після інциденту.
- належність зловмисників до гомофобного угруповання чи організації або зв'язки з ними; зокрема, символи таких організацій, залишені на місці злочину або помічені на зловмисниках.
- визнання самими зловмисниками гомофобного або трансфобного мотиву злочину.
- типовість злочину — тобто, злочини такого типу вже раніше вчинялися проти ЛГБТ у цьому регіоні.

Також важливо наголосити на концепції «змішаних мотивів»: упередження не обов'язково має бути єдиним або головним мотивом злочину. Наприклад, зловмисники часто розглядають геїв як легку «здобич», розраховуючи, що ті не стануть чинити опір і не підуть зі скаргами до поліції, щоби не розголосити свою гомосексуальну орієнтацію. Часто зловмисники під виглядом геїв знайомляться з жертвами на спеціалізованих сайтах знайомств або в соціальних мережах. Можливо, навіть не маючи власних упереджень проти гомосексуалів, вони, однак, намагаються використати упередження, що поширені в суспільстві. Такі справи теж мають розглядатись як злочини, вчинені з мотивів упередження.
Згідно досліджень Центру «Наш світ», найбільш поширеними злочинами та інцидентами ненависті проти ЛГБТ в Україні за останні роки були такі правопорушення (в порядку зниження кількості задокументованих випадків):

- образи або словесні погрози;
- розголошення або загроза розголошення конфіденційної інформації;
- фізичне насильство без застосування зброї;
- здирство (вимагання грошей або інших матеріальних цінностей);
- пограбування;
- заподіяння шкоди майну;
- дискримінація (відмова в працевлаштуванні, наданні послуг, оренді житла тощо);
- погрози зброєю;
- зґвалтування або інше насильство сексуального характеру.

Приклади типових злочинів на ґрунті гомофобії / трансфобії

Приклад 1

У Кривому Розі було скоєно напад групою невідомих осіб у масках на офіс ЛГБТ-організації. Були жорстоко побиті співробітник та волонтер, а майно організації розбито і потрощено. Нічого вкрадено не було. При цьому, нападники ображали жертв у зв'язку з їхньою сексуальною орієнтацією. Напередодні нападу відоме у місті радикальне угруповання зірвало ЛГБТ-вечірку та погрожувало її відвідувачам. Місцеві ЛГБТ-активісти пов'язують ці дві події.
Про те, що ця справа є злочином на ґрунті гомофобії/трансфобії свідчать:

- сприйняття злочину жертвами;
- попередній напад;
- гомофобні висловлювання та образи нападників;
- об'єктом нападу було обрано офіс та співробітників ЛГБТ-організації;
- було показово пошкоджено майно ЛГБТ організації, але нічого не вкрадено;
- відсутність інших пояснень вчиненого нападу.

Приклад 2

У Києві на «плешці» було жорстоко побито і пограбовано двох геїв, при цьому їх ображали у зв'язку з їхньою сексуальною орієнтацією. Жертви пов'язують напад з тим, що нападники бачили, як вони цілувалися, що після затримання підтвердили й самі зловмисники. Також при вивченні сторінок нападників у соціальній мережі було виявлено, що це не перший їх напад на геїв за подібних обставин.

Про те, що ця справа є злочином на ґрунті гомофобії/трансфобії свідчать:

- сприйняття злочину потерпілими;
- попередній напад;
- гомофобні висловлювання та образи нападників.

Приклад 3

В одному з сіл Донецької області гей, який там мешкає, постійно піддається образам та цькуванню з боку односельчан через свою сексуальну орієнтацію. Декілька разів його били місцеві чоловіки, а його майно зазнавало шкоди (вибиті вікна, пошкоджений паркан і двері). Крім цього, однієї ночі було вбито декілька домашніх тварин, які йому належали. Жертва пов'язує все це зі своєю сексуальною орієнтацією та гомофобним ставленням односельчан.
Про те, що ці дії є злочинами на ґрунті гомофобії/трансфобії свідчать:

- сприйняття злочину потерпілими;
- попередній напад;
- гомофобні висловлювання та образи нападників;

Приклад 4

В Одесі гей через спеціалізований веб-сайт знайомств для геїв познайомився з хлопцем і домовився про зустріч. На місці зустрічі на нього напало троє зловмисників, які його побили та пограбували, ображаючи у зв'язку з його сексуальною орієнтацією.
Про те, що ця справа є злочином на ґрунті гомофобії/трансфобії свідчать:

- сприйняття злочину потерпілим;

- гомофобні висловлювання та образи нападників;
- цілеспрямоване знайомство зловмисників з жертвою на спеціалізованому сайті знайомств для геїв;
- типовість злочину — саме такий тип злочину ненависті за ознакою сексуальної орієнтації став поширеним в Україні в останні роки.

Приклад 5

У Києві було побито учасника Маршу Рівності у 2016 році відразу після його участі у цьому мирному зібранні. Жертва пов'язує цей напад зі своєю сексуальною орієнтацією, тому що перед Маршем на адресу учасників лунали погрози фізичної розправи з боку праворадикальних угруповань, а сам напад стався безпосередньо, коли жертва поверталася з мирної акції.
Про те, що ця справа є злочином на ґрунті гомофобії/трансфобії свідчать:

- сприйняття злочину потерпілим;
- гомофобні висловлювання та образи нападників під час нападу;
- місце і час побиття — безпосередньо після Маршу.

УКРАЇНСЬКЕ ЗАКОНОДАВСТВО ТА ПОЛІТИКА У СФЕРІ ЗЛОЧИНІВ НЕНАВИСТІ

У Кримінальному кодексі України міститься низка статей (а саме, 67, 115, 121, 122, 126, 127, 129, 293), які передбачають суворіше покарання за злочини, скоєні з мотивів расової, національної або релігійної нетерпимості, а також стаття 161, що встановлює кримінальну відповідальність за розпалювання національної, расової чи релігійної ворожнечі та ненависті, а також за дискримінацію за відкритим списком ознак. Нарешті, стаття 67 ККУ передбачає обставини, що обтяжують покарання, однією з яких є вчинення злочину на ґрунті расової, національної чи релігійної ворожнечі або розбрату (пункт 3 частини 1 статті 67 ККУ). Таким чином, незважаючи на те, що на цей час поняття «злочин ненависті» в українському законодавстві відсутнє, фактично така категорія злочинів визнається, хоча поки що тільки за трьома згаданими мотивами. Варто зазначити, що така ситуація є цілком типовою для національних законодавств — жодних загальноприйнятих стандартів у цій сфері поки що не існує, хоча зараз Рада Європи почала роботу з уніфікації політики й практики боротьби зі злочинами ненависті у країнах-членах цієї міжнародної організації (яка об'єднує всі країни Європи, за винятком Ватикану та Білорусі).

Ухвалений у 2015 році План дій з реалізації Національної стратегії у сфері прав людини на період до 2020 року містить положення (пункт 105, захід 3) про «вилучення з диспозиції статті 161 Кримінального кодексу України частини, яка стосується кримінальної відповідальності за дискримінацію (прями чи непряме обмеження прав або встановлення прямих чи непрямих привілеїв за різними ознаками) — разом із внесенням відповідних змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення та Цивільного кодексу України, передбачивши штрафи, відшкодування шкоди тощо». Той самий пункт передбачає «забезпечення покарання за злочини, скоєні з мотивів нетерпимості за такими ознаками, як раса, колір шкіри, релігійні переконання, сексуальна орієнтація, транссексуальність, інвалідність, мова (зміни до пункту 3 статті 67, частини другої статей 115, 121, 122, 126, 127, 129, статті 293)».

УКРАЇНСЬКЕ ЗАКОНОДАВСТВО ТА ПОЛІТИКА У СФЕРІ ЗЛОЧИНІВ НЕНАВИСТІ

Зміст суспільної небезпечності злочину, як однієї з його ознак, та її вплив на класифікацію складів злочинів за ступенем їх тяжкості мають суттєве значення у контексті відмежування злочинів на ґрунті ненависті від інших злочинів. Це пояснюється тим, що шкода, заподіяна злочином на ґрунті ненависті для суспільства в цілому, може бути значно більшою порівняно зі шкодою від злочинів, не викликаних упередженим ставленням. Саме серйозніші наслідки (тобто вища суспільна небезпечність, тяжкість) є однією з ключових причин, чому злочини на ґрунті ненависті мають кваліфікуватись як злочини відповідного виду з обтяжливими обставинами.

Вочевидь, готуючись до передбаченої реформи кримінального законодавства, Головне слідче управління МВС України почало з 2016 року збирати інформацію про випадки злочинів ненависті за іншими мотивами, ніж ті три, що згадані у Кримінальному кодексі (тобто, расової, релігійної або національної/етнічної нетерпимості). Таким чином, правильна кваліфікація та розслідування злочинів та інцидентів ненависті вже стало одним із службових завдань правоохоронних органів України, навіть незважаючи на слабкість чинних правових засад цієї діяльності.

Згідно Плану дій вже було внесено зміни до Інструкції про порядок ведення єдиного обліку в органах поліції заяв і повідомлень про вчинені кримінальні правопорушення та інші події (наказ МВС № 438 від 30.05.2016). Тепер у Протоколі прийняття заяви про вчинене кримінальне правопорушення або таке, що готується, з'явився пункт 5, в якому громадянин, який подає заяву, може вказати на обставини вчинення кримінального правопорушення, які можуть свідчити про мотиви нетерпимості (расова, національна належність, релігія чи переконання тощо). Поліцейський, який складає цей протокол, має запитати заявника про наявність таких обставин — зокрема, і тих, що можуть свідчити про вчинення правопорушення за мотивами гомофобії або трансфобії.

ПОРАДИ ПОЛІЦЕЙСЬКОМУ ЩОДО СПІЛКУВАННЯ З ЛГБТ І ДОКУМЕНТУВАННЯ ЗЛОЧИНІВ ТА ІНЦИДЕНТІВ НЕНАВИСТІ

Як показує практика моніторингу порушень прав ЛГБТ-людей, основні проблеми з боку правоохоронних органів полягають не у нестачі потрібних знань та навичок у їхніх працівників, але радше у недотриманні ними елементарної професійної та людської етики та потуранні гомофобії. Без наявності доброї волі у співробітників поліції, без їхнього ставлення до ЛГБТ як до рівноправних і гідних поваги людей, досягнення стандартів сучасного демократичного вільного суспільства є неможливим. Думки багатьох українських ЛГБТ щодо правоохоронних органів можна охарактеризувати коментарем одного з них до відповіді на запитання «Чи намагалися Ви захистити порушені внаслідок інциденту права?»: «Як можна звертатися по допомогу в поліцію, коли там працюють лише гомофоби та здирники?»

У 2016 році Центр «Наш світ» отримав повідомлення про 31 випадок порушень прав ЛГБТ з боку правоохоронних органів (з яких 1 випадок стався у 2014 році, 18 — у 2015, і 12 — у 2016). Розподіл цих випадків по типах порушень наведений у таблиці нижче:

Порушені права (якими діями)	Кількість
Право на свободу та особисту недоторканість (порушення процесуальних норм, незаконне затримання, фізичне насильство, вимагання хабара)	18
Свобода від дискримінації (образи, погрози і приниження людської гідності, пособництво правопорушникам)	18
Право на ефективні засоби правового захисту (відмова у захисті прав, неналежне виконання обов'язків із захисту прав)	11
Право на повагу до приватного життя (шантаж, розголошення та погрози розголошення конфіденційної інформації)	7

Очевидно, що неможливо захистити законні права та інтереси ЛГБТ-українців без подолання гомофобії всередині самих правоохоронних органів. Ми не можемо примусити правоохоронців професійно та сумлінно виконувати їхні обов'язки, але ми можемо надати корисну інформацію та поради тим, хто готовий до такої роботи.

Вперше стикаючись з ЛГБТ-людьми, майте на увазі, що вони не живуть в якомусь особливому середовищі та не спілкуються переважно з собі подібними. Гомосексуали та трансґендери народжуються та виростають у звичайних гетеросексуальних сім'ях, мають абсолютно ті ж самі потреби, мрії, наміри та інтереси, що й решта мешканців нашої країни. Вони, загалом, відрізняються від більшості лише своєю сексуальною орієнтацією або ґендерною ідентичністю; в усьому іншому вони різняться між собою таким самим чином, як і будь-які інші люди. Жодна сексуальна орієнтація або транссексуальність не пов'язана з наявністю конкретних політичних, релігійних, естетичних, поведінкових поглядів або вподобань тощо. Уявлення про дуже високу сексуальну активність ЛГБТ не відповідають дійсності: у більшості випадків, вона принципово не відрізняється від середнього рівня для даної вікової групи населення.

Одностатеві сімейні пари утворюються на підставі взаємних почуттів, спільного побуту, наявності взаємних прав та обов'язків — тобто, абсолютно так само, як у різностатевих пар. Таким чином, хоч українське законодавство поки що не визнає їх у якості подружжя, вони складають сім'ю відповідно до статті 3 Сімейного кодексу України. В процесі розслідування правопорушень треба пам'ятати, що Кримінальний процесуальний кодекс України включає до поняття «близькі родичі та члени сім'ї» осіб, «які спільно проживають, пов'язані спільним побутом і мають взаємні права та обов'язки, у тому числі особи, які спільно проживають, але не перебувають у шлюбі» (стаття 3, частина 1) — отже, на одностатевих сімейних

партнерів поширюється дія статті 63 Конституції України про право на відмову від показань або пояснень щодо «членів сім'ї чи близьких родичів, коло яких визначається законом». В одностатевих сімейних парах немає чоловіка та жінки, а є дві жінки або два чоловіки. Оскільки гомосексуальні люди, як і гетеросексуальні, переважно сприймають себе як жінок і чоловіків відповідно до своєї біологічної статі, то вони називають один одного «чоловік», «бойфренд», «партнер» або одна одну «жінка», «герлфренд», «партнерка» тощо. Слова «подружжя» та «дружина» можна застосовувати до будь-яких сімейних партнерів, різно- чи одностатевих. Варто пам'ятати, що в українській мові «дружина» означає як жінку, так і чоловіка.

В офіційному або просто ввічливому спілкуванні з ЛГБТ-людьми важливо користуватися коректною термінологією, яка би не ображала їхню людську гідність і відповідала сучасним стандартам. Отже, якщо потрібно підкреслити сексуальну орієнтацію людини то коректними назвами гомосексуальних людей є гей, лесбійка, гомосексуал(ка); бісексуальних — бісексуал(ка). Для гетеросексуальних людей коректним терміном, звичайно, є гетеросексуал(ка).

Оскільки у трансґендерних осіб їхня психологічна стать (те, ким людина себе відчуває) не співпадає з їхньою біологічною статтю, то до трансґендерних людей, які вважають себе жінками, треба звертатися як до жінок, а до тих, які вважають себе чоловіками, — як до чоловіків. За потреби, у документах теж варто вживати такі терміни як трансґендерна жінка або трансґендерний чоловік — визначальним є самовизначення людини. У будь-якому разі, варто уточнити у трансґендерної людини, як до неї краще звертатися; те саме стосується інтерсексуалів.

Одностатевих сімейних партнерів/партнерок варто називати саме «партнерами/партнерками», у крайньому випадку — «співмешканцями/співмешканками».

Небажаними термінами є такі вирази як:

- Гей-парад — у нашій країні жодна з масових ЛГБТ-акцій не має форму параду або карнавалу. Треба казати гей-прайд або просто «мирна хода», «демонстрація», «марш» тощо.
- Гомосексуаліст(ка), бісексуаліст(ка), гетеросексуаліст(ка) — через те, що суфікс «-іст» нагадує радше якісь набуті ідеологічні переконання, ніж невід'ємну особисту характеристику людини.
- Нетрадиційна (орієнтація, сім'я тощо) — цей недолугий евфемізм є просто безглуздим журналістським штампом. Кажіть просто гомосексуальна або бісексуальна — ці терміни є абсолютно коректними з усіх точок зору. На додаток, термін «нетрадиційна» є історично помилковим: гомосексуальні стосунки серед людей існують стільки же, скільки взагалі існує людство, вони поширені також і в дикій природі. Традиція одностатевих стосунків така ж давня, як і різностатевих.
- Сексуальні меншини — цей термін не має чіткого визначення і може включати в себе прихильників сексуальних практик, які не мають стосунку до певної сексуальної орієнтації чи ґендерної ідентичності, таких як зоофілія чи садомазохізм. Якщо ви хочете говорити про ЛГБТ-спільноту в цілому, то саме цей термін або подібні до нього і варто використовувати.

Невдалим є вираз «представник ЛГБТ-спільноти» і тому подібне — ЛГБТ спільнота не є якоюсь організацією, у якої можуть бути офіційні чи навіть неофіційні представники, це просто умовне позначення ЛГБТ-частини широкого суспільства або місцевої громади. Краще писати і говорити просто і конкретно «гомосексуал», «гей-активіст», «член ЛГБТ-організації» тощо. Абсолютно неприпустимими є будь-які вульгарні, жаргонні, релігійні та явно образливі терміни на кшталт «содоміт», «мужоложець», «голубий», «півень», «гомосек» і таке інше. Термін педераст та похідні від нього є дуже образливими та неприпустимими будь-де, крім специфічного вузького історичного контексту.

Наш світ

Правозахисний ЛГБТ Центр

Посольство
Великої Британії
в Україні

Брошуру видано в рамках проекту
правозахисного ЛГБТ Центру «Наш світ».

«Захист прав ЛГБТ-людей в Україні: подтримка реалізації
Національної стратегії з прав людини, що захищає права лесбійок,
геїв та трансгендерних людей (ЛГБТ)»
за підтримки Посольства Великої Британії в Україні.

Безкоштовна первинна правова консультація для ЛГБТ:
+380 95 273 03 09
gay.org.ua
facebook.com/nashmircenter
coordinator@gay.org.ua